

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE
PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Narodnina za Zdravne drave (izven Chicago) in Kanada
\$6.00 na leto, \$2.00 na pol leta, \$1.50 za četrt leta; za Chicago
in Ciro \$7.50 na leto, \$2.50 na pol leta; za inozemstvo
\$9.00.Subscription rates for the United States (except Chicago)
and Canada \$6.00 per year, Chicago and Ciro \$7.50 per year;
foreign countries \$9.00 per year.Cene objavov po dogovoru. — Rokopisni dopisi in nenarodni
glasniki se ne vračajo. Rokopisni dopisi (črtice, po-
vsti, drame, pesmi itd.) se vrnejo pošiljatelju le v slučaju,
če je priložil poštovalno.Advertising rates on agreement. — Manuscripts of communica-
tions and unsolicited articles will not be returned. Other
manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned
to sender only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Naslov na vas, kar ima stik s listom.

PROSVETA

2657-59 So. Lawrence Ave., Chicago, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Datum v oklepaju na primer (July 31, 1940), poleg vsakega
imena na naslovni strani, da vam je s tem datumom pošiljka na-
ročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam list ne ustavi.

118

Glasovi iz
naselbin

Razmere in izlet

Detroit, Mich. — V Detroitu je mnogo govorenja, da bomo v kratkem zelo zaposleni po tovarnah in nekateri so še mnenja, da bo manjkalo izkušenih delavcev, ker bo veliko dela za vlado. Jaz pa mislim, da ne bo tako hudo. Družbe bi menda rade privabile v Detroit veliko ljudi, da bi imele več delavcev na razpolago, da si je še zdaj dosti brezposelnih.

Pri Chryslerju bomo v kratkem gotovi s sedanjem modelom (1940) in prav tako menda pri General Motor in drugod. Večinoma bomo odpušteni za kak mesec ali pa še dalj — dokler se zopet ne prične delo na novem modelu (1941).

Mogoče pa bo novi model kaj drugega — kanoni, granate, aeroplani in take stvari, ako se ne bodo v Evropi pomirili, na kar pa je malo upanja. Kdor je bolj močan, tisti hoče več podjarmiti. In tako izgleda, da za male države ni več obznanja. Ubogo ljudstvo se pa mora žrtvovati in trpeti. V tej deželi imamo do zdaj še vedno več prostosti in boljše pogoje za življenje (kdor dela) kakor kjerkoli. Ampak koliko časa bo to trajalo, je pa v naročju bogov.

Soc. pevski zbor Svoboda priredi svoj izlet 14. julija k jezeru Lower Straits. Tam je zelo primeren prostor za zabavo in razvedrilo. Vabljeni ste vsi rojaki iz Detroita in okolice, da se nam pridružite. Zadnjič sem slišal rojaka, da ne ve, kako tja priti. Vzemite Northwestern in Orchard Lake rd. do Maple rd. (do prometne luči). Tam obrnite levo in naprej štiri milje do Hagerty rd., kjer obrnite desno in vozite okrog dve milji in videli boste napis "Homestead", še parkrat zigzag in ste tam. Odpre se vam velik prostor z jezerom. Držite se desno ob jezeru. Imeli bomo dosti provijanta, godbo, balcanje in drugo zabavo.

Rudolf Potočnik, 121.

Koloradske krasote

Crested Butte, Colo. — Tukaj živim že čez 40 let, toda nisem bil še na Crested Butte Mountainu. Dne 25. junija smo se odpravili Frank Saje, Martin Sporcich, August Jonos in podpisani na to goro. Vozili smo se skoro do farne Matka Malenska, potem pa v hrib peš. Prišli smo do mrzlega studenca in zagledali vseporno kolumbijsko, kakor o imenujejo koloradske rože. To je lepo dišalo vseokrog. Kamor se ozreš vse lepo in zeleno. Res so krašni hribi v poletnem času.

Malo naprej smo prišli do 20 čevljev debelega snega, ki se je zrušil s hriba, zdaj pa kopni in travo zaliva po dolinah. Da smo prišli na vrh gore, smo si morali pomagati z rokami in nogami. Tako smo se privlekli na Crested Butte Mountain, ki je visok 12,200 čevljev. Tam je krassen razgled, na vse strani se vidijo lepa jezera. Na drog smo obesili ameriško zastavo, da se vidi daleč naokrog.

Ko sem bil otrok, so nas učili, da se krasti ne sme in da moramo na miru pustiti, kar ni našega. Rekli so, da kdor krade, ga bo Bog kaznoval in bo šel v pekel. Ko bi bil kje kakšen Bog, bi gotovo Hitler in Mussolini toliko ne preganjala mirno fran-

cosko in drugo ljudstvo. Ampak Bog je Hitler in njegovo orožje.

John Sakle

V zadnjem štadiju brezposelnosti

Bellaire, O. — Ko pišem ta dopis, je zadnji dan junija, ko mi poteče naročnina na dnevnik Prosveto. In ker me zvesto objavlja sleherni dan od prve številke, me veže dolžnost, da takoj pošljem celoletno naročnino, da me še nadalje obiskuje dnevnik, ker od nje me bo ločila edino smrt in ne kakšen zagrizen nasprotnik delavkega lista kot je Prosveta.

Delavci vseh strok, posebno pa premogariji v tej okolici se nahajamo že tako rekoč v zadnjem štadiju brezposelnosti. Vzrok je največ v tem, ker tukajšnji štirje premogorji počivajo nepretrgoma že od pet do 24 mesecev. V teh rojih je delalo na dveh štihtih nad 2200 premogarjev. Torej to je jasen dokaz, da tisti, ki smo že 24 mesecev na brezplačnih počitnicah, smo v zadnjem štadiju prihrankov, kdor jih je sploh imel.

To konstatiram tudi iz tega, ker se je članstvo naše jednote zadnje mesece pričelo obratovati na jednoto za posojila za assement, kakor tudi za podporo iz izrednega sklada. Precejšnje število se je obrnilo tudi na okrožno federacijo SNPJ. Prepričan sem, da so bile vse prošnje članov pri jednoti kakor tudi pri federaciji v smislu pravil in zaključkov odobrene.

Bratje in sestre, tu je jasen dokaz, koliko je vredno za brezposelnega človeka, da je član naše matere jednote. To zna najbolje ceniti družinski oče, katerega poleg dolge brezposelnosti doleti še nesreča, bolezen ali celo smrt. Ni več kot prav je, da te ugodnosti pojasnimo tudi našim znancem in prijateljem in jih pripeljemo pod okrilje naše jednote, tako da bodo tudi oni v slučaju nesreče ali bolezni deležni podpore kako smo jo mi.

Priporočam vsem članom tistih društev v tej okolici, ki še niso pri okrožni federaciji, naj apelirajo na sejah za pridružitve. Ni nobene pristopnine in tudi nobene zdravniške preiskave. Takoj ob pristopu v federacijo je vaše društvo upravičeno do vseh ugodnosti in seveda tudi do vseh dolžnosti. Torej ni nobenega vzroka, zakaj bi se ne pridružili k federaciji, ki je bila ustanovljena za medsebojno podpiranje. In to vrši zadnjih deset let in pomaga ves ta čas brezposelnim z assementom in vrši še druge aktivnosti in koristi jednote in članstva. Če kateri član želi več pojasnila, naj se obrne na podpisane.

V tem kraju imamo že nad dva tedna deževno vreme. Včasih lije kakor za stavo in posebno trpe farmarji. V hribovitih pokrajinah kakor je tukajšnja, nalivi narede veliko škodo, ker režejo brazde in izpirajo obdelano zemljo in jo nosijo v dolino. Nedavno smo za nameček dobili tudi točo, ki je napravila precej škodo na sadnem drevju. Tako farmarja in malega hišnega posestnika tepe letos narava, nas uboge delavce pa današnji gnili kapitalistični sistem.

Če se delavske razmere hitro ne izboljšajo, je težko reči, kako

se bomo brezposelni preživljali. Res so velike zaloge obleke, o-butve in živeža, toda vse to nam brezposelnim nič ne pomaga, ker nam v pričo velikih zalog vsega tega primanjkuje in nam ne da nihče nič na upanje.

V tem mestu sta dve veliki verižni kompaniji z mešanim blagom dali nad vrata napis: "Self Service". Odjemalec vzame majhen voziček, ga naloži s potrebnimi reči in vae skupaj rine k blagajniku, kjer plača zahtevano vsoto. Prav nič se ne zaveda, da s tem početjem odjema borni kruhek iz itak slabo plačanim klerkom ali prodajalcem po trgovinah. Rojaki delavci, ali ni tako početje veletrovin posnemanje tovarnarjev in premogovnih baronov, ki so instalirali stroje in vrgli na cesto že milijone zdravih in pridnih delavcev? Mi delavci pa potem izpodrivamo delavce iz velikih prodajalnih s tem, da si sami strežemo v prodajalnah. S tem le pomagamo kupčiču bogastvo najvišjim izkoriščevalcem in so-vražnikom delavstva v tej deželi. Po mojem mnenju bi tega ne smeli. Proč od takih trgovin, dokler ne nastavijo nazaj vseh delavcev, ki so zdaj brez dela kakor smo mi industrijski delavci. In vse to radi svetega profita. — Louis Pavlinich, 258.

Kako je Valentinčič izgubil prašiča

West Middlesex, Pa. — Bilo je spomladanskega dne, ko mi oče reče: "Jutri bo v Mengšu semenj. Tja gredo sosedje, da nakupijo nekaj prašičev, mene so pa naprosili, da bi jih vozil. Pripravi torej voz in boš možake tja peljal, nazaj pa tudi prašiče."

Napravim voz in enega konja dobro nakrmim. Ob eni popoldne smo jo že odrinili od doma. Z menoj so bili trije še priletni možaki, toda vsi veseli in dobri družabniki. Ni jim bilo za kronco. V Mengšu je od nas daleč, zato smo šli že dan prej. V Ljubljani nakrmim konja in ob štiri-rih zopet naprej preko Ježice, Domžal in Trzin. V Mengšu smo bili malo pred mrakom.

Ustavimo pri stari Dulharjevi gostilni. Konja denem v hlev, mi pa v gostilno, kjer smo tudi prenočevali. Sejmarjev in prekop-čevalcev je bila že polna hiša. Drugo jutro malo počrunkamo in hajdi na semenj. Tam je že dosti prašičev. Hodimo gor in dol in jih ogledujemo. Mešetarjev pa tudi nič koliko. Kmalu se prične vpitje in barantanje vse-križem. "No, koliko boš dal zanj? Obljubi prav." "Ti pa odnehai in bo prodano." Tako ti je done-lo na ušesa z vseh strani. Žene so pa hvalile, kako so prašiči zlahkne sorte in kako radi jedo; njih mati da je vagala petsto funtov, mrjasec da je bil dobre pasme in pričakovati morate, da to bodo prašiči...

Opoldne smo že imeli voz na-ložen s 14 prašiči. Še v gostil-no, da južnamo, potem pa do-mov. Zaprežem konja in dosti je imel vleči. Sem pa tam smo se še mi spravili na voz. Slo je do-bro, ker cesta od Mengša do Ljubljane je ravna in trda. Sem pa tam ob cesti gostilne, kjer smo se večkrat ustavili. Možaki so ga nekaj popili, konj pa se je oddahnil. Srečno smo zopet pri-furali v Ljubljano. Tam denem konja v hlev in ga dobro nakr-mim, možaki pa so šli po mestu. Kmalu so bili gotovi, nakar se odpravimo proti domu.

Ko smo prišli na Škofljico, je bila že tema. Prej smo se bili do-govorili, da bomo šli domov po bližnjici skozi Grmišče in Blato. Rekel sem jim, da je ta pot zelo

Joseph N. Weber, bivši pred-sednik Ameriške federacije god-benikov.

slaba in ne vem, če bo šlo. "Bo-mo pa rinitli ali pa tudi nosili, če ne bo šlo drugače," so mi re-kli. In tako sem se jim podal.

Na Škofljici smo se ustavili v gostilni pri Mihovcu. Pred konja postavim krmino trugo, mu dam krmne, potem pa v gostilno k možakom, ki so ga že dobro pil. Konj je od tukaj dobro ve-del proti domu. Ko je pospravil krmno, je odvil od truge in jo sam z vozom mahnil proti domu po isti poti kot smo se bili do-menili. Ura je bila že deset, ko pride gospodinja in mi pravi: "Jehtata, Tone, kaj si še sedaj tukaj? Konj je že zdavnaj odšel z vozom."

Letim ven, a konja nikjer. Le-tim po cesti, ki gre čez most proti Pijavi gorici, naša pot pa proti Grmiščem. Stojim tam na križ-poti in poslušam, če bi zaslišal ropot voza. Nič. Nasproti mi pri-de človek, katerega vprašam, če je srečal konja z vozom ali slišal ropot voza. Nič. Letim nazaj v gostilno in povem, da je konj sam odšel, toda ne vem, po ka-teri poti. Odgovor sem dobil, da je to moja skrb; če bo kaj naro-be, bo oče trpel. Možaki so bili okrogli in niso se brigali za ni-česar.

Spet grem ven in jo uberem po poti proti Grmiščem. Sem pa tam se ustavim in poslušam. Tako začujem ropot voza, ki je kmalu odnehal. Nategujem uše-sa in zopet zaslišim ropot. Letim naprej in sem res dohitel konja, ki je vlek el voz po klanecu, po-tegnil in zopet počival. Konja sem odprel, ga privezal za voz in začel šteti prašiče. Enega manjka! Štejem še enkrat. Ene-ga manjka! Kam je šel ali kdo ga je vzel? mi je rojilo po glavi. Pustim tam vse skupaj in se vrnem nazaj pol ure daleč. Mo-žaki so bili še v gostilni. Povem jim o izgubi prašiča. "Ja, ja, tak furman si, da še prašiča zgubiš! Bo pa oče plačal." Samo to je bila njih skrb, čigav je bil pra-šič. Nisem jim mogel povedati. Končno sem jih spravil iz go-stilne. Bila jih je polna cesta. Meni je rojilo po glavi izgubljeni prašič, kje in kako ga bomo do-bili in kako vozili po slabi gozd-ni poti. Obljubili so mi bili, da bodo rinitli voz, ampak z njimi zdaj ne bo nič.

Pridemo do voza. Konj še ča-ka. Preštejem še enkrat. Prav toliko jih je ko prej. Kje naj ga iščemo v tej temi? Jasnno je bilo, da je prašiček skočil čez vrh v obcestni jarek in šel po travni-ku. Iskanje je težko in skoraj sem sam, ker z mojimi natreska-nimi tovariši ni nič. Zahtevali so, da prašiča moram dobiti.

Kmalu pride proti nam človek, katerega sem dobro poznal. Bil je Bradáč iz Liplen, ki je ravno doslužil daljšo kazen v zaporu in se vračal domov. "Dober večer," nas pozdravi. Vpraša, kaj tu čakamo in zakaj ne gremo na-prej. Pojasnim mu, da smo iz-gubili prašiča, toda ne vem kje. Pove nam, da je slišal tam zadaj pri hosti na travniku ne-kakšno kruljenje. Mogoče je bil prašiček. Pripravil sem ga, da je šel z nami. Obstopili smo ti-sti prostor, prašička ujeli in ga nesli na voz.

Z možaki smo takoj postali boljše volje. Zahvalili smo se prijatelju, ki nas je pustil za-daj. V vas Grmišče smo srečno dospeli in tudi do vasi Blato je še dobra pot. Ali od tam se pri-čne v hrib slaba gozdna pót. Re-kli so mi, naj grem kar naprej z vozom in da me bodo došli, sami pa gredo v Grmišče v Šeparjevo gostilno, da ga še pol litra popi-jo. Kaj sem hotel. Fural sem na-prej, dokler nisem prišel do sla-be poti. Skušal sem naprej, pa ni šlo. Čakam in čakam, da pri-(Dolje na 2. strani.)

Kaj moškemu na
ženski ne ugaja!

Da je nepazljiva in raztresena, kadar on govori o kakšni stvari, ki njega zelo zanima.

Da ne zamudi samo obveznih deset minut, temveč da pride na sestanek pol ure prepozno ali pa še celo pozabi priti. V mnogih primerih si bo poiskal točnejšo ženo.

Da mu zmerom postavlja za vzor kakšnega drugega moškega in se preveč navdušuje za duhovitost in eleganco njegovega prijatelja. To je zelo velik greh!

Da pozabi na njegove navade in želje. (La-kako more in sme na to pozabiti!)

Da v družbi govori omalovažujoče o njem in da na njegov račun zbija šale. Laže ji bo od-pustil, če mu prizadene bol, kakor če ga pred prijatelji osmeši.

Če ona vztraja na tem, da ima prav, pa tudi če ima res prav. On sploh noče, da se o tem govori, če pa ona že hoče, bi bilo zelo dobro, če ga prepriča, da so jo pri tem vodile samo njegove misli in želje. — Vedeti moramo, da je mož gospodar!

Možu prav gotovo ni prijetno, da ko pride domov, nima žena pripravljenega kosila. Tu-di najzljubljenejši mož napravi kiseli obrat, kadar ališči, da še ni kosila, in niti najslajši po-ljub ga ne more pripraviti v dobro voljo. Kaj hočete? Ljubezen v zakonu vzdržuje dobra kuhinja, saj gre prav vsaka ljubezen skoti želodec!

Mož se čuti zelo ponižanega, če mu žena zmerom ponavlja, da pre malo zasluži in da je temu kriva njegova nesposobnost.

Nobenemu možu ne ugaja, da njegova žena hodi slabo oblečena, a tudi to mu ne ugaja, da presega izdatki za njene obleke njegove dohodke. Moški imajo najrajši, da je ženska preprosto in lepo oblečena. Tudi to možu ne ugaja, če ga žena sprejme vsa objokana in slabo razpoložena ter mu takoj prične tožiti o neveselostih, ki jih ima s svojim gospodinj-stvom.

Ciščenje in popravljanje po hiši može čisto pripelje do obupa. Oni ljubijo urejen dom in da se pospravlja takrat, kadar jih ni doma.

Prav nič niso navdušeni, da kadar pridejo domov, ne najdejo žene doma. Mnogokrat jim je to prav dober izgovor, da tudi sami izostanejo od doma.

Moški zvestobi in nezvestobi je težko priti do dna. Glavno je pa to, da vsaka žena veru-je, da ji je mož zvest, da ni takšen, kakršni so drugi; v kolikor pa poški ni takšen, naj skri-rijo sebe in svoje prijatelje, a oni bodo va-rovali njega, in alibi je zmerom pripravljen...

Skrbite za svoje zobe!

Vsaka ženska se dobro zaveda, da smešljaj polepsa obraz. Zaveda se pa tudi, da brez le-pih zob ni lepega obraza. Tudi najrajša ženska je mikavna, če se nameje in pokaže dve vrsti svojih lepih belih zob.

Navadno ljudje mislijo, da zobem popolnoma zadošča, če jih dvakrat na dan dobro očistijo z zobno pasto in s ščetko. To pa nikakor ni res. Kdor hoče imeti lepe in — kar je glavno — zdrave zobe, mora najprej poskrbeti za svo-je dlesni. Če so vaše dlesni zelo občutljive in začno pri najmanjšem dotiku s ščetko krvave-ti, potem so bolne in so vaši zobje v nevarnosti. Torej morate takoj poskrbeti za utrditev svo-jih dlesni.

Ameriški zobozdravniki v tem primeru po-sebno priporočajo masažo dlesni. Takšne dle-sni ima samo tisti, ki je samo kuhano hrano in ne uživa nič trdega. Posebno pri otrocih me-ramo paziti, da dobe dovolj presne hrane. Po-sebno priporočljivo je sadje, ki očisti in utr-di otrokove dlesni in s tem seveda tudi zobe.

Pri vsakodnevnem ščetkanju zob nikar ne pozabite, da so vaše dlesni prav tako potrebne ščetkanja. Dobro jih zato natrite s ščetko, posebno pri zobnih koreninah in tam, kjer na-vadno ostane hrana. V začetku bodo sicer dle-sni krvavele, pozneje se bodo pa utrdile in se boste nič več imele zobnega kamna, ki tako škoduje zobem. Če hočete, da bi bili vaši zo-bje res popolnoma čisti, odstranite ostanke hra-ne med zobmi s sukanjem. Če boste tako skr-bele za čistočo svojih zob, boste imele bele in zdrave zobe.

Pred dvajsetimi leti

(Iz Prosvete, 5. julija 1920)

Domače vesti. V Silvertonu, Colo., je za-tilko umrl John Hiti, član SNPJ.

Delavske vesti. Odbor delavske stranke se-stavlja volilni program v Chicago.

Iz inozemstva. Okrog 2000 ameriških vojs-kov je odšlo domov iz Nemčije.

Sovjetska Rusija. Boljševiška armada je zasleda Minsk in Lvov in je prekorčila mejo Poljske.

(Dolje iz prve kolone.)

rejen, kar bo imponiralo preprostejšim, ki ho-čejo velikega in močnega moša za predsedna-ampak po idejah in principih ga ni nič.

Oboje, program in kandidat, je za republi-kance najprikladnejši simbol — popolne jalo-vosti in praznoti.

Wall Street sanja

Finančni gospodje, ki kontrolirajo Wall street in katerih politična trobila so nazad-njaški republikanci in demokratje, ne bodo nikdar razumeli razmer časa, v katerem žive. V svojem pojmovanju in presojanju razmer so vedno petnajst do dvajset let odzad. Da-nes nekaj slišijo, da je vojna v Evropi, ampak ta vojna jim je še vedno prva svetovna vojna, ki lahko ostane v Evropi... Amerika sicer-tu vojno lahko izkoristi za trgovino — in to je vse, kar jo sme zanimati v Evropi.

Obramba Amerike jih zanima toliko, kolikor učinke na njihov business. Program obram-be je all right, če bo izročen njim v izvajanje, ni pa all right, če ga bo izvajala vlada. Vlada mora držati roke proč od businessa! To sta-lišče je najbolj demonstriral Henry Ford, ki noče proizvajati letalskih motorjev po pogojih vlade, temveč le po svojih pogojih.

Gospodje so tudi nekaj slišali, da ima Hitler drugačen sistem trgovine. Njegov sistem je zamenja blaga za blago, dočim je sistem Wall streeta še vedno denarna trgovina. Kako to iz-ravnati, da bo prav zanje in za Hitlerja? Gos-podje, ki si ne morejo misliti trgovine brez zaščitne carine, ne marajo evropskega blaga. Da bi Amerika postavila napram Hitlerju or-ganiziran sistem trgovine pod kontrolo vlade kot sanja Roosevelt? Nak — to bi bil sociali-zem! Wallstreetaki gospodje nikdar ne sprej-mejo tega sistema! Ameriška trgovina mora ostati v privatnih rokah!

Ampak v Hitlerjevem sistemu ni več pri-vatne trgovine. Kako se bo to ujemalo? Da bi Hitler prisilil Ameriko na svoj sistem trgo-vine? To je propaganda! Namesto da bi Hit-ler prisilil Ameriko, naj raje Amerika pridobi Hitlerja! Kako? Hm, mar ni denar še ved-no sveta vlada? In Wall street ima denar, s katerim lahko kupi vse na svetu in tudi — Hit-lerja! Če Hitler dobi dovolj denarja, bo lahko kupoval od Amerike blago po starem in ga bo plačeval z denarjem. Kje naj pa Hitler dobi denar? Hm, Wall street ima zadosti denarja. Če na primer Wall street "posodi" Hitlerju ka-kih pet milijard dolarjev, bo vse v redu in Amerika bo rešena! — Hitlerja je treba kupiti in vse bo all right! — That's it! —

Tako sanja Wall street — — —

Bankrotirani republikanci

Konvencija republikanske stranke v Phila-delphiji pred kratkim je uspešno dokončala idejni in načelni bankrot te stranke velikega businessa v Združenih državah. Od zborova-nja so ostale le prazne besede in ostal je kan-didat, ki je vse in nič, ki ni ne tič ne miš.

Sprejeta platforma (volilni program) ne vsebuje ničesar izvirnega in konkretnega; v jedru so republikanci osvojili Rooseveltov no-vi deal z razliko, da oni bodo novi deal "dru-gače" izvajali. To se pravi, da bodo pasivni — in kar pride, naj pride... V zunanji poli-tiki bodo poskušali ustreči vsem. Sicer je na konvenciji zmagala "radikalna" struja, ki se strinja z Rooseveltovim programom obrambe in pomoči evropski demokraciji z bojnim ma-terialom, a niti ta struja ni postavila v pro-gram nobene jasne točke glede današnje sve-toynne situacije.

Izolacionisti so pogoreli, to je res, toda niti intervencionisti niso zadovoljni. Točka glede zunanje politike se glasi, da je republikanska stranka proti vmešavanju v "tujo" vojno, obenem pa obsoja napade na mirne dežele — kar je že vmešavanje; stranka je za mir in obrambo Amerike, obenem je pa za material-no pomoč drugim napadenim deželam! Glede vojne so republikanci kapitulirali pred ameri-škim javnim mnenjem, ki je proti Hitlerju in za zmago demokracije.

Republikanski kandidat za predsednika Wendell L. Willkie je bivši demokrat, ki je obrnil hrbet Rooseveltu zaradi novega deala, je pa pristaš Rooseveltove zunanje politike. Po narodnosti je Nemec — njegov stari oče, ki se je po nemško pisal Willeke, je pobegnil iz Nem-čije v Ameriko za časa Bismarckovega prega-njanja revolucionarjev — toda po mišljenju je popolen American, po poklicu pa odvetnik in kapitalist v elektrarski industriji. Willkie je telečno velikan čez šest čevljev visok in dobro (Dolje v zadnji koloni.)

John L. Lewis, predsednik CIO, govori na seji voditeljev republikanske stranke pred otvoritvijo konvencije v Philadelphiji, Pa.

Tako hladno, čisto in brezskrbno!

TO JE KAR SE VAM BO DOPADLO
pri MODERNEM PLINSKEM ŠTEDILNIKU

ELEGANTNA, svetla in lahko za čiščenje izdelava, dodaja novo krasoto Vaši kuhinji . . . novo iznajdeni gornji grelci, ki Vam dajejo nepresegljivo grelno hitrost . . . peči ki so velike in izolirane tako, da držijo Vas in Vašo kuhinjo hladnejšo . . . natančne kontrole, ki držijo enakomerno temperaturo v peči . . . kontrole za čas ki se avtomatično odpro in zapre . . . te in še mnoge druge važne udobnosti so Vaše z modernim plinskim štedilnikom. Pridite in ogledajte si mnogo novih modelov sedaj!

(NIZKE CENE • LAHKA NAPLAČILA)

Vaš prodajalec plinskih štedilnikov
(This advertisement for gas range dealers is sponsored
by the Public Service Company of Northern Illinois)

V senci albarskih planin

Prigoda slovenskega vojaka v Makedoniji

Spisal Ivan Jontes

Janez se je strumno vzravnaval. "Gospod kapetan, take marnje, ki jih trosijo opravljivi jeziki, me ne zanimajo. Kar se tiče čudastva, naj vam pa povem, da sem preživel svoje deška leta pri stricu, ki me je tepel, kadar sem ga ubogal, hvalil, kadar sem se mu upril, se mi smejal, kadar sem jokal in bil mrk ko huda ura, kadar sem kazal veselost... In nekoč je le malo manjkalo, da nisem dobil službe v umobolnici, pa mi je v odločilnem trenutku zmanjkalo poguma... Danes bi se ne bal! Tudi vas se ne bojim! In prepričan sem, da boste zadovoljni z menoj."

Cez stotnikov obraz je planil razigran nasmehek. "Moška beseda, Močnik!" ga je prijazno potepil po plečih. "Poklonov mi sicer ne delaš, zato si pa odkrit, kar je naposled največ vredno. Toda povej mi svojo zgodbo o umobolnici, kajti prav radoveden sem."

Janez se je dobrodušno nasmehek. "O, ti, sto... Nu, kmalu po vojni je bilo in jaz sem se potikal po Ljubljani brez dela in cvenka. Nekega dne pa srečam starega znanca Piškurja, paznika v umobolnici na Studencu, in ko sva pri Figovcu trčila na nepričakovano srečanje, sem mu pojasnil svojo smolo ter ga vprašal za svet, kam bi se obrnil za delom. In on mi je svetoval, da bi se ponudil v službo na Studencu. "Mlad in krepak dečko kot si ti, jim bo gotovo ugajal," je dejal. "Stavim, da te bodo vzeli." Kaj sem hotel Norci me sicer nikdar niso mikali, toda Piškur mi je zagotovil, da je služba dobra in jaz sem šel z njim."

Janez se je odkasil, nato pa nadaljeval: "Na Studencu sva prišla baš k južini, ki je bila tečna in obilna. Po obedu mi je Piškur pokazal svojo sobo, ki mi je takisto ugajala. "Dobro živite tu le," sem mu pritrtil. V tem je napočil čas, ko se je bilo treba zglasiti v ravnateljstvu pisarni. Tam sem bil prav lepo sprejet in ko je Piškur razložil moj namen, se je ravnatelj pritrjevalno nasmehek: "Piškur, dobre oči imate! Fant se zdi kot rojen za nas! In prostor imamo zanj. Nekaj tednov bo seveda moral biti na preizkušnji, ki pa jo bo gotovo dobro prestal, saj je videti celo več junaka kot vi, Piškur..." In mož je vstal ter me prijazno potepil po ramenu.

V tem je prihitel v pisarno eden ravnateljevih pomočnikov ter hlastno vprašal za važen pogovor s šefom. Midva sva svedela morala iti ven. Na hodniku me je Piškur zapustil, rekoč: "Kar tu počakaj, da bo njuna konferenca končana. In nič se ne boj! Služba ti je zagotovljena."

Ko sem tam pred vrati ravnateljeve pisarne čakal in si krtil čas s cigareto, je neki paznik privedel mimo četvero umobolnikov. Ko so me ugledali, so me kot na povelje obstopili ter me začeli meriti s čudnimi, zmešanimi pogledi. Meni je začelo postajati vroče. Paznik, ki je videl bojazen v mojih očeh in potne arage na mojem čelu, me je smehljaje potolažil: "Brez skrbi, gospod, to so mirni bolniki..."

Tedaj se je pa eden bolnikov, oblečen v ponošeni vojaški uniformi, razkoračil pred menoj ter me ostro nahrnil: "Ti, zakaj mi pa ne salutiraš? Ali ne veš, kdo stoji pred teboj?" Jaz sem norca debelo pogledal in pri duši mi je postalo tesno. Iz zadrege me je rešil paznik, ki je dejal: "Mlad je še, pa ne ve... Povej mu, kdo si, pa ti bo izkazal dolžno čast..." Nakar je norec izbočil prsi, se vzprenil kot petelin na plotu ter ponosno izjavil: "Jaz sem cesar Karol, ki so mi ukradli prestol, a si ga bom priboril nazaj... Salutiraj mi, vojak!" Kaj sem hotel z norem drugera kot ugoditi njegovi prismojeni želji? Salutiral sem mu.

Norec se je zadovoljno nasmehek. "Dober vojak" me je pohvalil. Potem pa je nenadoma zahteval: "Zdaj mi pa daj svoj čik, če si tako dober..."

Tega pa nisem mogel prenesti. Za cesarja se je imel, pa je prosil mene, "navadnega vojaka", za cigaretni ogorek! Nu, mož je dobil moj čik, jaz pa njegovo objubo: "Kadar se vrnem na prestol, boš moj prvi minister..." In paznik jih je odpeljal dalje.

Jaz pa sem se z obema rokama prijel za glavo. "Prekleto, Janez, ta le služba pa ni zate!" sem vzkliknil sam pri sebi ter se zaman trudil, da bi pomiril svoje razburjene živce. "To je pa res od vraga! Če ostaneš tu, ne boš nikdar več prišel iz te žalostne hiše, ker boš kmalu dobil svojega lastnega — paznika..." Bolje, da zbežiš, dokler ni še prepozno..."

In tako sem tudi storil. Kakor tat sem zbežal iz norišnice in nisem se ustavil, dokler ni bil Studenc tako daleč za menoj, da ga moje oči niso več dosegle. Potem šele sem se oddahnil ter si otrli znojno čelo.

Brrr... "Cesar", pa je prosil za čik!... In to vam je bil "miren" bolnik, "lahak" slučaj... Kaj bi šele videl, kadar bi prišel v dotiko s pravimi norci? Tako, vidite gospod kapetan, so mi v odločilnem trenutku odpovedali živci in na Studencu imajo danes enega bolnika manj..."

Stotnik Juretič se je tiho smehljaje fantovi prigodil. "Zabavno..." je menil, ko je Janez zaključil svojo zgodbo. Potem je pa pomenljivo pristavil: "Toda zdaj, praviš, si trdnejših živcev?"

Stotnikov čudni pogled je sicer povzročil tesnobo v Janezovih prsih, toda fant je vzlic temu odločno odgovoril: "Zdaj bi ne bežal!"

Stotnik je bil z njegovim odgovorom očitno zadovoljen. "Torej ostaneš pri meni," je odločil in zanimivi pogovor je bil končan.

Nova služba je Janezu prijala. S stotnikom ni imel mnogo posla. Zjutraj je popravil njegovo meniški celici alično sobo, katere edina oprema je bila kovinska postelja, miza, dveje stolov, velik kovčeg iz hrastovine in oblačnik, na katerem se je prasila nekaj stotnikove vojaške obleke, opoldne in zvečer, če se stotniku ni ljubilo iti v gostilno, mu je prinesel obed ali večerjo in paziti je moral, da ni bila steklenica za slivovko nikdar prazna. Tako je imel dovolj časa, da je lahko spoznal, da govorice o Juretičevem čudastvu niso bile povsem prazne marnje.

Nekega večera, ko se je baš vrnil iz krčme deda Nikole s steklenico slivovke, je našel Janez stotnika v čudnem položaju: mož se je sključen stikal v kotu sobe, kakor bi se hotel skriti, krilil z rokami po zraku, kakor bi odganjal hude prikazni ter prepadenega, potnega obraza in z grozo v očeh zamolklo hropel: "Proč, pošasti! Proč z vašimi koščeniimi prsti!" In mož je v grozi z obema rokama zagrabil za vrat, kakor bi ga nekdo davil.

Janez je nekaj časa stal med vrati kot okamenel, potem pa se je zdrnil. "Gospod kapetan!" je kriknil. "Kaj vam vendar je?"

Zdaj se je zdrnil stotnik ter neumno izbulil oči v fanta. Potem pa je planil k njemu, ga krčevito zagrabil za ramena in ga stresel, potem pa nameril kazalec iztegnjene desnice tja v prazni kot: "Ali jih vidiš, Janez? Joj, koliko jih je: tisoč, dva tisoč, deset tisoč..."

Janez si je z rokavom otrli ožnojeno čelo. "Kaj vidite? Jaz ne vidim nič!"

(Dolje prihodnjil)

vzel nase breme preužitkarja? Postaran obraz že na prvi pogled ne razodeva srečnih dni odpočitka.

Pred sodnikom stoji in z drhtečimi rokami razgrinja ubožni list.

"Pravico iščem, gospod. Zaradi sina sem prišel in prosim če bi dali na zapisnik."

"Jast, Jakob (ta in ta) se obračam tem potom na slavno sodišče... da mi potrdi in v veljavo da pravice do preužitka, za katerega sem se s svojim sinom Janezom izgovoril in dal potrditi in uradno odobriti pri notarju". (Pogodba predložena.)

"Domenila sva se s sinom, da mi bo dajal hrano trikrat na dan, na kar je on pristal brez ugovora. Pa se je sin zelo izpremenil, odkar je prišla mlada k hiši. On ni zloben človek, toda žena in njena mati ga čujejo, češ ne dajaj mu hrane, saj ni za nobeno rabo pri hiši in naj erkne. Mene pa v resnici hudo muči revmatizem in se komaj vlečem ob palici in nisem več za delo. Prve mesece mi je snaha še kuhala, poslej pa mi je nosila ostankke starih, dostikrat že pokvarjenih jedil, ki bi se jih še pes ne pritaknil. Zadnji čas mi pa sploh več ne kuha, in ko sem zaradi tega oporekal ter se pritožil pri sinu, mi je dejal, da tudi ne zaslužim jedi, da jedo samo tisti, ki delajo. Za lenuhe in zapekare je njegova žena ne kuha. Naj se živim od tega, kar sem si prihranil zase na njegov račun. Prihranjeni denar da je njegova last in če mu ga izročim, potlej bo spet vse dobro. Četudi sem bil jezen na sina, sem mu dal ves svoj denar in bilo je tega denarja šest furjev. Samo da bo mir pri hiši, sem si mislil, pa mi je bilo takoj žal. Razmere se namreč niso prav nič izpremenile. Tudi zdaj mi ni snaha kuhala, le včasih je poslala kakšno vođeno juho in kos kruha in še to z očitki, da sem za samo napoto pri hiši, da bi samo jedel in spal, o nadvda morata pa garati od dneva do noči."

Kakor da ne bi bil jaz garal petdeset let za to, da zdaj na varnem pod trdno streho ležita in jima gre pšenica v kladje, ki sem jo jaz zasejal. In da bi bil jaz v napoti pri hiši! V kakšno napoto neki, če sem pa tedne in tedne preležal na postelji zaradi revmatizma, snaha pa niti enkrat ni prišla, da bi mojo izbo pospravila in bi ob njeni hrani moral v resnici že trikrat krkniti. Dekla mi je morala od svojega vsak dan nositi iz svoje voje toliko jedade, da sem vzdrljal in se preživel. Potlej sem si izgovoril, da dobim na teden po štirinajst jajc, kadar kure neso, pa sem jih malo videl. "Se jaja ca bi žri, stavec prekleto," mi je žugala snaha in še potlej vplila nad sinom. "Stran mi ga spravi, iz hiše ga daj! Jaz ga ne bom trpela! Če ga ne boš ti, ga bom jaz!" Krompir so mi dali, pa toliko, da bi ga še za teden dni ne bilo zadosti, zdaj so mi ga pa tu di odrgali, to se pravi, da mi je dade sploh več ne dade. Zadnjič enkrat sem prosil sina, naj mi da nekaj dinarjev za tobak, saj sem mu vendar dal ves svoj denar, on pa se nič ne drži tistega, kar sva se zaradi kota pri notarju zmenila. Pa se je snaha takoj vtaknila vmes, češ: "Zdaj sva pa denar dajaj, staremu. Naj si ga zasluži. Zastonj ga trpimo pri hiši; zdaj bi rad pa še luksuz uganjal na naš račun!" Pa mi je potlej sin vendarle dal za tobak, toda snaha ga je ves čas zmerjala zaradi tega. Da je zmerjaljivec, da mi daje potuho in da naj je crknen. Ali da kanim mar do starega leta živeti? ... In zdaj prosim visoko sodišče,

naj moje pravice užitka tako razdeli, kakor je zapisano v pogodbi. Kajti sicer mi ni več živeti..."

Tako se odkriva v zaalisanjih, izjavah in izpovedih vsa bridka usoda bednega preužitkarja, ki ga lakomne strasti njegovih najbližnjih počasi ugonablja. Zdaj se pravda šele pričinja. Poklicana sta sin in njegova žena pred sodnikovo mizo. Oba taja in se izgovarjata, češ letina je slaba, davki zmerom večji in otrok je tudi že pri hiši. Dasta očetu, kolikor moreta. Vsi morajo potpeti in si odtrgavati od ust. Kadar bodo več pridelali, bodo tudi več dali. Oče da samo godrnja in tudi nič ni res, kar izpovedujejo.

"Ja, kaj pa vendar mislijo," se obregne pred sodnikom žena, oblastna ženska z rokami ob širokih bokih. Njene oči so mrzle in srepo in zmerom malce objokane. "Kaj nemara mislijo, da bodo bog ve kako gosposko živeli na stara leta! Damo jim vse, kar jim moremo dati. Tako je!" Od strani ošine moža z nedvomnim pogledom in po mokorno izječja za njo: "Tako je!"

Toda priče pravijo drugače. Nič ne pomaga izgovarjanje. Pravica se nagiba na Jakobovo stran.

"Se premalo je povedal stari. Tako delajo z njim kakor s pritepenim psom. Zato bom šla pa še danes stran iz hiše. Vse, kar je prav," pripoveduje dekla, ki jo je življenje pri tujih ljudeh naučilo ločiti resnico od laži. Končno še pregled premoženjskega stanja. Domačija je brez dolga, zadosti dobro žive in letina nikakor ni bila takšna, da bi prikrajšala preužitkarja za en sam kos krompirja, za en sam rumenjak. Sodnik daje pošteno lakcijo grešnikom in razsodi. Pri najmanjši pritožbi bosta najstrože kaznovana z denarno globo, pa tudi z zaporom.

Oče Jakob je zmagal. Pravica je z njim. Živel bo spet človeka vredno življenje. Ali pa se bodo že danes ali jutri človeške strasti spet razdvijale, kajti strašno, vse preveč strašno je pasti v roke zlim, lakomnim ljudem. In človek se v svojem bistvu nikoli ne izpremeni. L. K.

Lokavi Bismarck

Bilo je po vojni 1870-71 na neki dvorni svečanosti. Cesar Viljem I. se je pogovarjal z Bismarckom o topovih, ki so jih ugrabili Francozom. Bismarck je dejal:

— Veličanstvo, ali bi ne bilo lepo, če bi v svojem dvorcu v Schönhausenu postavil nekaj teh topov v park?

— Naravno, je odvrnil vladar, in ker imate levi del zaslug pri tej zmagi, recite direktorju muzeja, naj vam jih en par izroči.

Veseli tega daru se je Bismarck pristrčno zahvalil. Naslednjega dne je stopil v muzej. Ravnatelj je bil star vojni invalid, bivši general, ki je ljubosumno pazil na zaupane mu stvari. V pogovoru je vprašal Bismarck: — Kaj razumete vi pod "en par", general?

— To je odvisno od tega, za kaj gre.

— Mislim, gospod general, tako približno tri ali štiri komade.

— Tako nekako da, ekselencija, je odvrnil general. Ali, prav tako bi pa lahko bilo pet ali sedem komadov.

— Tako? se je oglašil Bismarck z najnedolžnejšim obrazom. Ali mislite resno?

— Pa, naravno, ekselencija. Toda, zakaj hočete tako točno vedeti?

— Takoj zveste. Cesar je bil tako ljubeznjiv, da mi je poklo-

nil en par topov z moj park v Schönhausenu. In ker je en par tako nekako sedem komadov, kakor pravite, vas prosim, da pušite dostaviti sedem topov pred moj grad...

Italijanski humor

Majhno dekletce vpraša v šoli učiteljico:

"Gospodična učiteljica, ali je Bog bolan?"

"Kako ti je pa to šinilo v glavo, otrok moj?"

"Moja mamica je brala v časopisu, da je ljubi Bog doktorja Faccija k sebi poklical."

V šoli

Solski nadzornik: "Dragi otroci, stavi sem vam že lepo vrsto vprašanj, zdaj pa vam do-

voljujem, da tudi vi meni stavi vprašanja. Jožek, kaj rad vpraša?"

Jožek: "Kdaj pa odpotuje gospod nadzornik?"

Znamenje

"Vse pogostejše opažam, da se staram."

"Res? Kako to?"

"Poprej so me dame spraševale, zakaj se ne oženim, zdaj me pa sprašujejo, zakaj se sem oženil."

NAZNANILO

Sedaj, ko se je vojna razširila v Sredozemsko morje, je izšlo, da dokler ne bo miru, sploh ne bo gošče importirati blaga iz Jugoslavije.

Naznanjamo pa, da vsaj z našim blagom smo se založili dokler ni bila prilika. Med drugim je v vrsti svetovno-slaven "Bosover" črna vilni čaj iz Ljubljane, pravi original.

ki je zdravilo neprekosljive vrednosti pri obolenju želodca, ledvic, jeter, črevesja. Urejuje zaprtje in normalno prebavo. Utrjuje kri in ženske ga posebno uspešno rabijo v prehodnih letih in drugih težkočah.

Dobili smo sedaj še izredno velike količine, toda vse nam je predrago, da bi ga lahko prodali za ceno, primerno nekoliko zvišati cen, nedolocen čas stane: 1 škatlica 12 — 2 šk. \$2.40, — 3 šk. \$3.50. Pošta čamo ml.

Tudi nekatero drugo blago je na zalogi. Pišite po cenik.

STEVE MOHORKO CO

704 So. 2nd St. Milwaukee, W.

Palanec's
YUGOSLAV-AMERICAN
RADIO BROADCAST
CLASSICAL and FOLK MUSIC

Pišite še danes po
CENIK SLOVENSKEH KNJIG
KNJIGE v angleščini..
po izvanredni ceni

NAJZANIMIVEJŠA ZGODOVINSKA KNJIGA
THE ILLUSTRATED WORLD HISTORY
1152 Strani — 1000 Fotografij
Ta knjiga obsega 1152 strani in ima okoli 1000 srodovinskih slik in mnogo zemljevidov. Vsebuje najvažnejše dogodke iz prvih zgodovinskih časov, pa do današnjih dni. — TO JE NAJPOPLNEJŠA ZGODOVINSKA KNJIGA. (Ta knjiga je posebno tudi zanimiva in koristna za učence v višjih letih, ker jim v vsakem odstavcu pomaga pri njihovem učenju.)
ČUDILI SE BOSTE KO BOSTE
KNJIGO VIDELI: VEŽAVA je
v najlepšem imitacijskem umju.
Pomislite!
Samo \$1.50
PRESKRIBITE SI TO KNJIGO ŠE DANES!

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N.

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETA
Po sklepu 11. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta in prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine k eni naročnini. List Prosveta stane za vse enako, za člana ali nečlane \$6.00 na eno leto naročnino. Ker pa člani še plažajo pri assessmentu \$1.20 na tednik, se jim to prišteje k naročnini. Torej sedaj ni vroka, red, da je list predrag za člana SNPJ. List Prosveta je vaša lastnina in gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan. Če listu Prosveta je:

Za Zdrž. države in Kanado \$6.00	Za Cicero in Chicago je...
1 tednik in..... 4.00	1 tednik in..... 4.00
2 tednika in..... 3.00	2 tednika in..... 3.00
3 tednike in..... 2.40	3 tednike in..... 2.40
4 tednike in..... 1.20	4 tednike in..... 1.20
5 tednikov in..... 1.20	5 tednikov in..... 1.20
Za Evropo je..... \$9.00	

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebne vsote denarja ali Monney Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

Pojasnimo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list, tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne storijo, tedaj mora upravništvo znkati datum za to vsoto naročniku.

PROSVETA, SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveto vsoto \$.....

1) Ime..... Čl. družina \$.....

Naslov.....

Ustavite tednik in ga pripilite k moji naročnini od sledečih članov moje družine:

2)..... Čl. družina \$.....

3)..... Čl. družina \$.....

4)..... Čl. družina \$.....

5)..... Čl. družina \$.....

Mesto..... Država.....

Nov naročnik..... Star naročnik.....

Oče Jakob in njegova pravica

"Ti očeta do praga — sin tebe 4 čez prag!"

Prvo je grunt. Potem pridejo postave, Bog pa je zadnji. Takšna je kmečka postava. Nikjer ni zaplana, nikjer dovoljena. V vseh deželah, pri vseh narodih in v vseh verah pa je bila in bo ista, dokler je zemlja osebna last človekova.

Tako se glasi uvodni motto Kacevega romana "Grunt". V resnici je zavest lastninske posesti v našem kmetu močno zakoreninjena. "Tole je moja zemlja, to so moje njive, to je moj svet. Vse tole je moje, moja hiša, moji hlevi, moje kašče, moje žito, moje vse. Tuje je moj ded oral, koder danes orjem jaz; od pamtikeva so tole naši zemljo naši volli orali in meje naše posesti so tako rekoč od vekomaj do vekomaj!" Sicer je lepo in prav, da se človek povsod in v vsem bori in se mosko poteguje za pravice svoje zemlje in svojega rodu, da se mu dobrine, ki jih ustvarja v potu svojega obraza in s trudom svojih žuljavih rok, svete — gorje pa — trikratno gorje tistikrat, kadar se mu zanosna ljubezen izpremeni v pogubno strast, ki slepa in se-

bična seje razdor in sovraštvo, ki nad lastno krvjo gromadi zločine, porjene iz lakomnosti in podobnih grehot ter zlih nagujenj trdega srca! Zlastna usoda preužitkarjev — nam nudi prečestokrat dokaz, da je tako.

Jakob, iz Doline doma, je bil dober, trden kmet na svoji precej obširni domačiji, ki bi se ji že kar lahko reklo grunt. Pridno je delal od zime do jeseni, sejal da je potlej spet žel rumeno pšenico s širokih njih. Popravil je hiso svojega očeta, postavil nov hlev, napeljal vodo po pravi poti, preskrbel se za to in ono, poplačal dolgeve za prigaranim, tako rekoč od ust odtrganim denarjem, pa mu je še celo nekaj denarja ostalo za stara leta. In tudi oženil se je nekega dne, da bo pozneje kdaj več rok pri hiši in da bo v rodu ostalo ime in domačija. Dobil je naslednika v sinu, pa še dve hčeri povrh, ki jima je doto odstel in sta se primožili v sosednjo faro. Sin je ostal doma, dedič, bodoči gospodar. Tako je čas mineval, oče Jakob se je že močno postaral skozi leta, sin pa je rasel in dosegel oče in mati. To je bilo v dobi sinovega fantovanja. Sin je precej popaval tiste dni in se motovil okrog deklet, pa si je oče Jakob mislil svoje. Mlada kri, kaj se hoče! Zdaj naj se iznorji, kaj je čas. Jaz bom tako kmalu iz-

pregel. Star sem že in kolena mi klecajo. Potlej bo moral rešiti poprijeti, vzeti bo moral breme odgovornosti in težkega dela na svoje rame. Kaj se hoče, takšna je ta reč! Stari rod odмира in daje prostor novemu, zmerom je bilo tako in zmerom bo, dokler bo grunt stal — in grunt je večni.

Potlej pa se je zgodilo, da je Jakob umrla žena in življenje na gruntu se je čez noč preokrenilo. Sin je Jakobu naznanil, da se kani oženiti. Prej je najbrž dekle pregovorilo pravi čas. Reci očetu, naj ti da posestvo v roke. In poročila se bova. Prigovarjala je še mati, kajti polakomnila sta se lepega posestva, saj jima na zadolženem rodnem domu ni bilo z rožicami postlano. Oče Jakob ni dosti okleval. Domačijo bo predal sinu, naj gospodari, kakor se mu zdi. Če je njegove krvi, se mu ne bo streha sesula nad glavo. Sli so k notarju in sklenili pogodbo. Tako in tako. Oče bo imel kot pri hiši do smrti, toliko živil na leto, toliko mleka, toliko jajc, toliko moke in kol in v vsega. Zapečateno sklenjeno. Sin se oženil, mlada je zagospodinjila na svojem novem domu.

Kaj ni tale sklonjeni, sivolasi starček, ki počasi krevsa ob palici čez prag okrajnega sodišča, oče Jakob? Toda, ali se ni možno izpremenil ta čas, odkar je

TISKARNA S.N.P.J.

SPREJEMA VSA
v tiskarsko obrt spadajoča dela
Tiska vabila na veselice in shode, vizitnice, častnike, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugih
VODSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI
Vsa pojasnila vodstvo tiskarne.—Cene zmerno, unišajo delo prve vrste
Pišite po informacije na naslov:
SNPJ PRINTERY
2657-59 SO. LAWDALE AVENUE
Tel. Rockwell 4904
CHICAGO, ILLINOIS